

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA INŠPEKTORÁT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BRATISLAVA

Jeséniova 17, 83101 Bratislava

Číslo spisu

8391101121/10404-46584

Bratislava

06. 12. 2021

ROZHODNUTIE

Popis konania / Účastníci konania

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, (ďalej len „inšpekcia“) ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov podľa § 7 ods. 1 písm. b) a § 9 písm. c) a písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 150/2019 Z. z.“), podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“)

účastníkovi konania:

CTPark Čierny Les, spol. s r. o., Laurinská 18, 811 01 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO 51283808

Výrok

I. ukladá

pokutu v zmysle § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 150/2019 Z. z. vo výške 800 eur (slovom osemsto eur) za to, že:

- neodstraňoval z pozemkov vo vlastníctve CTPark Čierny Les, spol. s r. o., Laurinská 18, 811 01 Bratislava – mestská časť Staré Mesto (ďalej len „CTPark“ alebo „kontrolovaná osoba“) – z parciel č. 3377/48, 3377/49, 3377/19 a 3377/44, k. ú. Ružinov invázne nepôvodné druhy bylín zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*), zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) a invázne nepôvodné druhy drevín pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*), čím si nesplnil povinnosť uvedenú v § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z..

Pokutu je potrebné zaplatiť podľa § 47 ods. 2 správneho poriadku a § 21 ods. 9 zákona č. 150/2019 Z. z. do 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia na účet Environmentálneho fondu do Štátnej pokladnice Bratislava, číslo účtu vo formáte IBAN: SK 09 8180 0000 0070 0021 4051, swiftová adresa banky: SPSRSKBA, konštantný symbol 1118, špecifický symbol: 51283808, variabilný symbol 8391101121. Názov a adresa príjemcu prevodu: Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava.

II. nariaďuje

účastníkovi konania v zmysle § 21 ods. 8 v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. vykonať opatrenia na zabezpečenie plnenia povinnosti vyplývajúcej z § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z., a to tým, že:

- bude pravidelne odstraňovať opakovane počas sezóny a niekoľko rokov za sebou vždy po vzídení nových jedincov všetky invázne druhy rastlín, aby došlo ich eliminácii na pozemku. Invázne druhy bylín je potrebné likvidovať pred alebo v čase kvitnutia druhu, zásadne pred začiatkom tvorby semien. Do invázných druhov drevín je potrebné vykonať chemické zásahy aj do novo vyrastených koreňových výmladkov. Jednorazový zásah do porastu je nedostatočný.

- účastník konania je povinný odstraňovať aj iné invázne druhy rastlín uvedené v zozname inváznych nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy SR vydaný nariadením vlády SR č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy SR; tiež v zozname inváznych nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy Únie vydaný vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 1141/2016 z 13. 7. 2016, ktorým sa prijíma zoznam inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 v platnom znení, ktoré by sa mohli vyskytovať na pozemkoch v jeho vlastníctve, správe alebo užívaní.

- odstraňovanie inváznych nepôvodných druhov sa musí vykonávať výlučne podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov (ďalej len „vyhláška č. 450/2019 Z. z.“)

Odôvodnenie

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti vykonala dňa 08.09.2021 na inšpekciou vybranej parcele č. 3377/48, k. ú. Ružinov (v blízkosti železničnej trate) a parcelách č. 3377/49, 3377/19 a 3377/44, k. ú. Ružinov (pozdĺž hlavnej cesty Slovaftská) štátny dozor zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona č. 150/2019 Z. z. a vyhlášky č. 450/2019 Z. z.. Vlastníkom parciel je spoločnosť CTPark.

Štátny dozor bol vykonaný na základe e-mailom doručeného podnetu zo dňa 12.08.2021, RZ č. 29952/2021. Podávateľ podnetu upozorňuje na výskyt alergénov paliny, ambrózie a iných burín v lokalite od kruhového objazdu za Novým Ružinovým smerom k Slovaftu po pravej strane. Podávateľ podnetu vyznačil konkrétnu lokalitu na priloženej mape.

Inšpekcia vykonala v rámci štátneho dozoru v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z. miestnu ohliadku daných parciel. Inšpekcia zaznamenala výskyt súvislého porastu burín do výšky cca 2 metre. Išlo prevažne o rastliny palina, mrlík, astra a iné. Menované rastliny nie sú invázne v zmysle zákona č. 150/2019 Z. z.. Inváznu bylinu ambrózia palinolistá (*Ambrosia artemisiifolia*), na ktorú sa v podnete poukazuje, inšpekcia na mieste nezaznamenala.

Inšpekcia však vizuálnou ohliadkou parciel zaznamenala prítomnosť inváznych druhov bylín: zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*), zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) a inváznych druhov drevín: pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*), rastúcich v okrajových častiach vybraných parciel.

Na pozemkoch pri železničnej trati (parcely č. 3377/48, k. ú. Ružinov), bol zaznamenaný ojedinelý výskyt zlatobyle kanadskej a 3 mladé jedince pajaseňa žliazkatého.

Na pozemkoch pri hlavnej ceste Slovaftská (parcely č. 3377/49, 3377/19 a 3377/44, k. ú. Ružinov) bol zaznamenaný výskyt zlatobyle kanadskej a zlatobyle obrovskej (rastúce v skupinách, v desiatkach kusov, nešlo o súvislý porast). Na parcele č. 3377/44, k. ú. Ružinov sa okrem zlatobyle obrovskej a zlatobyle kanadskej vyskytovali aj mladé jedince pajaseň žliazkatý (v skupine do cca 15 kusov).

Prítomný za kontrolovanú osobu – pán Marek Krížovský sa na mieste výkonu štátneho dozoru, do Záznamu o zistených skutočnostiach, RZ č. 8579/36/2021-33191/2021 zo dňa 08.09.2021, nevyjadril.

Zlatobyľ obrovská a zlatobyľ kanadská sú zapísané v zozname inváznych nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy SR vydaný nariadením vlády SR č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy SR.

Pajaseň žliazkatý je zapísaný v zozname inváznych nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy Únie vydaný vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 1141/2016 z 13.07.2016, ktorým sa prijíma zoznam inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 v platnom znení.

Zistenia štátneho dozoru sú uvedené v Protokole o vykonaní štátneho dozoru č. 36/016/21/ID-P, č. konania 8579/36/2021-33437/2021 (ďalej len „protokol“) zo dňa 16.09.2021.

Dňa 03.10.2021 bol kontrolovanej osobe elektronicky, prostredníctvom schránky ÚPVS doručený protokol na oboznámenie sa, RZ č. 8579/36/2021-34296/2021 zo dňa 17.09.2021. K zisteniam štátneho dozoru uvedeným v protokole sa kontrolovaná osoba nevyjadrila.

Dňa 05.11.2021 bolo kontrolovanej osobe doručené elektronicky, prostredníctvom schránky ÚPVS Oznámenie o skončení štátneho dozoru, RZ č. 8579/36/2021-39223/2021 zo dňa 18.10.2021.

Inšpekcia oznámila účastníkovi konania začatie správneho konania o správnom delikte a o nariadení opatrení na nápravu podľa § 18 správneho poriadku, podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 150/2019 Z. z. a § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z. oznámením č. 10404/36/2021-43198/2021 zo dňa 15.11.2021, ktoré bolo doručené účastníkovi konania dňa 18.11.2021.

Inšpekcia nenariadila ústne pojednávanie podľa § 21 ods. 1 správneho poriadku, pretože disponuje dostatočným množstvom podkladov pre vydanie rozhodnutia. V súlade s § 33 ods. 1 a ods. 2 správneho poriadku dala inšpekcia účastníkovi konania možnosť pred vydaním rozhodnutia oboznámiť sa s podkladmi pre vydanie rozhodnutia nahliadnutím do príslušného administratívneho spisu v lehote 15 dní odo dňa doručenia oznámenia, a v rovnakom čase mal účastník konania možnosť písomne sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia a k spôsobom ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, resp. predložiť ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci.

Účastník konania sa k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia v stanovenej lehote vyjadril listom zo dňa 23.11.2021– Vyjadrenie účastníka k začatiu správneho konania (ďalej len „vyjadrenie“) s prílohami: 1. Plnomocenstvo zo dňa 21.06.2021; 2. Prehlásenia o likvidácii invázičných drevín a rastlín zo dňa 2.11.2021 a 3. Fotodokumentácia (6 fotiek). Vyjadrenie bolo inšpekcii doručené poštou dňa 25.11.2021, RZ č. 45113/2021.

Z vyjadrenia účastníka konania inšpekcia vyberá nasledovné:

„Účastník konania nemal a nemá námietok k zisteniam uvedeným vo vyššie uvedenom protokole a tieto nespochybňuje.

Účastník si je plne vedomý zodpovednosti, ktorá mu, ako vlastníkovi dotknutých pozemkov, vyplýva okrem iného zo zákona č. 150/2019 Z. z. a aj v tomto prípade bol plne pripravený túto povinnosť splniť.

Ak došlo na jeho strane k určitému pochybeniu a oneskoreniu so splnením tejto povinnosti, bolo to dané s ohľadom na to, že účastník v dobrej viere považoval za vhodnejšie vykonať kosenie a odstraňovanie invázičných druhov rastlín a drevín až po skončení vegetačného obdobia, lebo takto postupuje pri plánovaní prác štandardne. Vychádza zo všeobecných odporúčaní ohľadom vykonávania arboristických úprav a chcel sa vyhnúť riziku, že by mohlo dôjsť napr. k zničeniu hniezd, rušenie vtákov a pod.

Účastník zároveň zdôrazňuje, že aktuálne už vykonal práce a nápravu za účelom odstránenia uvedených invázičných rastlín a drevín, čím došlo k úplnému splneniu povinností podľa zákona č. 150/2019 Z. z. a plnej náprave.

S ohľadom na rozlohu územia dotknutých parciel dochádza zo strany vlastníka k priebežnej kontrole, ale drobnému pochybeniu sa nedá vyhnúť, resp. by také pochybenia boli určite odstránené v čase (pri plánovanej údržbe).

Ako bolo v protokole uvedené, jednalo sa o výskyt na okrajových častiach dotknutých parciel, teda rozsah nebol zásadný a skôr ojedinelý.

S ohľadom na rozsiahlosť územia a počet výskytu, ide o ojedinelý a náhodný výskyt.“

V závere vyjadrenia účastníka konania uvádza, že ihneď zjednal nápravu. Nápravu vykonal z vlastnej iniciatívy. Išlo o ojedinelý výskyt, nešlo o súvislé porasty a išlo o mladé jedince v okrajových častiach pri násypoch. Vo vyjadrení ešte účastník konania uvádza, že kontrola bola vykonaná vo vegetačnom období, pričom údržba je vykonávaná mimo vegetačné obdobie. Ide o malý rozsah bez negatívneho dopadu na životné prostredie. Účastník konania tiež zdvorilo žiada inšpekciu, aby pri hodnotení celej veci, hlavne ohľadom uloženia prípadnej pokuty bolo v zmysle ustanovení § 21 ods. 6 zákona č. 150/2019 Z. z. prihliadnuté na skutočnosti uvedené vyššie, teda vykonanie nápravy a to, že stav už netrvá; minimálny rozsah bez dopadu na vývoj v území a životné prostredie, okrajovosť, ospravedliteľnosť pochybenia a ostatné skutočnosti uvedené vyššie.

Účastník konania ku svojmu vyjadreniu priložil Plnomocenstvo zo dňa 21.06.2021 pre pána Stanislava Pagáča, aby zastupoval spoločnosť CTPark vo všetkých konaniach pred príslušnými orgánmi a úradmi (okrem iných uvedených, aj Slovenskej inšpekcie životného prostredia a jej inšpektorátov), a aby robil všetky úkony v príslušných konaniach, najmä podával žiadosti, oznámenia, vyhlásenia, vyjadrenia, návrhy, námietky, opravné prostriedky a týchto sa vzdával, nahliadal do spisov a prijímal doručované písomnosti a urobil všetky ďalšie úkony s takými konaniami súvisiace.

Účastník konania k vyjadreniu priložil Prehlásenia o likvidácii invázných drevín a rastlín zo dňa 23.11.2021. Invázne rastliny likvidovala spoločnosť Böhm, s. r. o., Drieňová 1/M, 821 01 Bratislava, IČO 47941821, v dňoch 08.11.2021 spôsobmi uvedenými vo vyhláske č. 450/2019 Z. z.. Priložená fotodokumentácia k vyjadreniu.

Stanovisko inšpekcie:

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. vlastník alebo správca pozemku sú povinní za podmienok a spôsobom, ktoré ustanoví ministerstvo vykonávacím predpisom, odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname EÚ okrem druhov podľa odsekov 3 a 4 a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu; ak je pozemok v užívaní inej osoby, ako je vlastník alebo správca pozemku, tieto povinnosti má užívateľ pozemku.

Podmienky s spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov rastlín sú uvedené v Prílohe č. 2 k vyhláske č. 450/2019 Z. z.. Nesprávne zvolené postupy pri odstraňovaní invázných druhov napomáhajú ich nekontrolovanému šíreniu, a tým potláčajú pôvodnú vegetáciu. Všetky zásahy je potrebné vykonávať opakovane počas sezóny niekoľko rokov za sebou. Jednorazový zásah je nedostatočný.

Pre pajaseň je povolený chemický spôsob odstraňovania. Drevina sa rozmnožujú generatívne aj vegetatívne a sú to dvojklíčnolistové trváce dreviny.

Odstraňovanie invázných nepôvodných druhov drevín v zastavanom území obce je potrebné vykonávať s ohľadom na bezpečnosť obyvateľov a ich majetku a rešpektovať ochranu chránených druhov živočíchov (najmä hniezdiacich druhov vtákov).

Pri vzrastlých jedincoch drevín je vhodné použiť injekčnú metódu, pri ktorej sa aplikuje herbicíd do navŕtaných otvorov do kmeňa stromu bez jeho likvidácie. Dávkovanie: 2 ml koncentrovaného herbicídu na 1 navŕtaný otvor. 1 navŕtaný otvor na každých 7,5 cm obvodu kmeňa stromu. Termín aplikácie herbicídu je v čase vegetácie, kým sú rastliny olistené. Likvidované jedince sa odstraňujú až po úplnom odumretí, zvyčajne po 2 rokoch. Pri ohrození zdravia alebo života človeka alebo reálnej hrozby vzniku škody na majetku vplyvom pádu suchých konárov alebo kmeňov ešte neodumretých jedincov sa odporúča primerane odľahčiť korunu orezom časti konárov alebo odrezaním kmeňa pri dodržaní bezpečnostných predpisov. Následne je nevyhnutné vykonať zásahy injekčnou metódou do koreňových výmladkov.

Pri ohrození zdravia alebo života človeka alebo reálnej hrozby vzniku škody na majetku je možné pristúpiť aj k výrubu stromu. Na potlačenie následného zmladenia zo spiacich púčikov sa aplikuje na čerstvú reznú ranu náter koncentrovaného herbicídu alebo riedeného maximálne v pomere 1:1.

Pre zlatobyľ obrovskú a zlatobyľ kanadskú je povolený buď mechanický spôsob odstraňovania (vykopávanie, aplikácia horúcej pary, vytrhávanie, pastva, orba, kosenie a mulčovanie), alebo chemický spôsob, tiež aj kombinovaný spôsob odstraňovania. Byliny sa rozmnožujú generatívne aj vegetatívne a sú to dvojklíčnolistové trváce byliny.

Pri druhoch rozmnožujúcich sa aj generatívnym spôsobom (napr. aj zlatobyle) je potrebné zrealizovať zásah pred alebo v čase kvitnutia, zásadne pred začiatkom tvorby semien.

Mechanický spôsob sa uplatňuje pri ojedinelom alebo maloplošnom výskyte druhu na lokalite.

Vykopávanie a vytrhávanie je vhodné realizovať v čase, keď je pôda primerane vlhká a rastliny sa ľahko vyberajú. Ošetrovanie porastov prístrojom na aplikáciu horúcej pary sa realizuje pred kvitnutím, je to ako alternatíva kosenia. Pastvou dobytká, oviec alebo kôz sa odstraňujú koreňové púčiky i celé rastliny.

Kosenie, mulčovanie, orba – pred kvitnutím. Vhodné je opakované kosenie a mulčovanie počas sezóny.

Chemický spôsob odstraňovania je vhodné využiť až vtedy, keď je výskyt invázneho druhu rozsiahly a mechanický spôsob by už bol neefektívny, finančne a časovo náročný.

Kombinovaný spôsob odstraňovania sa uplatňuje predovšetkým na rozsiahlych, vysokých a hustých porastoch, kde samotná chemická aplikácia už nie je účinná. Najskôr sa porasty mechanicky odstránia (napr. kosením) a až na regenerujúce časti rastlín sa aplikuje vhodný prípravok na ochranu rastlín (herbicíd).

Pri chemickom spôsobe odstraňovania sa musia dodržať ustanovenia osobitného predpisu (vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín).

Odstraňovanie invázných nepôvodných druhov rastlín zahŕňa aj nakladanie s biomasou z takto odstránených rastlín, a preto je potrebné zvoliť spôsoby nakladania s biomasou podľa Prílohy č. 3 k vyhláške č. 450/2019 Z. z..

Inšpekcia zohľadňuje, že účastník konania pristúpil na kontrolovanej lokalite, prostredníctvom spoločnosti Böhm, s. r. o., IČO 47941821, k likvidácii invázných rastlín (pajaseň žliazkatý, zlatobyľ kanadská a zlatobyľ obrovská).

Tvrdenie účastníka konania, že vykonávajú kosenie a odstraňovanie invázných druhov rastlín a drevín až po skončení vegetačného obdobia je nesprávne, pretože pajaseň sa chemicky likviduje v čase vegetácie, keď sú dreviny olistené, a zlatobyľ sa kosia najlepšie pred kvitnutím, nakoľko ihneď po odkvitnutí sa na nich vytvoria semená.

Finančné prostriedky vynaložené na jednorazové opatrenia sú neefektívne, pretože jednorazový zásah populáciu invázneho druhu spravidla neodstráni. Naopak, jednorazový zásah početnosť invázneho druhu na lokalite často posilní. Rovnako kontraproduktívne pôsobia aj opatrenia, ktoré sú vykonávané síce opakovane, ale nesprávnym spôsobom.

Účastník konania je povinný predložiť inšpekcii písomnú správu o splnení opatrení podľa § 16 ods. 18 zákona č. 150/2019 Z. z. do desiatich pracovných dní od ich vykonania, a to listinne na adresu Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, Jeséniova 17, 831 01 Bratislava alebo elektronicky prostredníctvom schránky ÚPVS.

Protiprávne konanie právnickej osoby možno podľa § 21 ods. 3 zákona č. 150/2019 Z. z. postihnúť uložením pokuty až do výšky 15 000 eur. Inšpekcia hodnotila všetky dôkazy zistené počas výkonu štátneho dozoru ako aj závažnosť a rozsah protiprávneho konania a okolnosti, ktoré viedli k protiprávnemu konaniu a zohľadnila ich vo výške pokuty. Výška pokuty ukladanej vo výroku tohto rozhodnutia zodpovedá závažnosti a rozsahu protiprávneho konania.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov možno podať na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia účastníkovi konania. Ak toto rozhodnutie po vyčerpaní prípustných riadnych opravných prostriedkov nadobudne právoplatnosť, jeho zákonnosť môže byť preskúmaná súdom.

Bc. Ing. Vladimír Poljak
riaditeľ

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00156906 Suffix: 10001

Doručuje sa

CTPark Čierny Les, spol. s r.o., Laurinská 18, 81101 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Slovenská republika

Na vedomie

(po nadobudnutí právoplatnosti)

1. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia ochrany prírody a biodiverzity, Odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
2. Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
3. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Tajovského 28B, 97401 Banská Bystrica